

Handläggare: Ariane Andersson
Telefon: 08-508 20 065

STADSDELSNÄMNDERNAS INSATSER FÖR ARBETSLÖSA

Yttrande över rapport från Revisionskontoret

FÖRSLAG TILL BESLUT

1. Vantörs stadsdelsnämnd åberopar förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2006-04-26, som sitt svar till revisorsgrupp 3 och 4.
2. Vantörs stadsdelsnämnd godkänner beredningen av skrivelsen ”Arbetsmarknadsprojekt, medel och uppföljning”, i förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2006-04-26, och lägger ärendet till handlingarna.

Monika Viklander
Stadsdelsdirektör

Åsa Berntsson
Avdelningschef

SAMMANFATTNING

Revisionskontoret har granskat insatserna för arbetslösa vid Vantörs stadsdelsnämnd. Revisionskontoret bedömer bland annat att styrningen och uppföljningen av arbetsmarknadsinsatserna är bristfällig. Vantörs stadsdelsförvaltning följer upp både ekonomi och verksamhet men förvaltningen anser att jämförbarheten i uppföljningen inom staden kan öka och att utvärderingen av insatsernas effekter kan förbättras. Förvaltningen föreslår att nämnden åberopar detta tjänsteutlåtande som sitt yttrande över granskningsrapporten.

ÄRENDETS BEREDNING

Ärendet har beretts inom individ- och familjeomsorgen.

BAKGRUND

Revisorsgrupp 3 och 4 har, till stadsdelsnämnderna i Kista, Rinkeby, Skärholmen och i Vantör, överlämnat en revisionsrapport för yttrande senast den 31 maj i år.

Vid stadsdelsnämndens sammanträde den 23 mars i år lämnade Marie Ljungberg Schött med flera från moderaterna (m) en skrivelse rubricerad ”Arbetsmarknadsprojekt, medel och uppföljning”. I skrivelsen hänvisas till Revisionskontorets rapport och de slutsatser som Revisionskontoret har dragit om att medel från Kompetensfonden har använts till ordinarie verksamhet. I skrivelsen uppmanas förvaltningen därför att återkomma med en redovisning av hur mycket projektmedel som har använts till ordinarie verksamhet inom stadsdelsnämndens verksamheter.

RAPPORTEN SAMMANFATTAD

Revisionskontoret har granskat insatserna för arbetslösa vid stadsdelsnämnderna i Kista, Rinkeby, Skärholmen och i Vantör. Dessa stadsdelsnämnder har valts ut mot bakgrund av dels demografi, dels omfattningen av verksamheten. Granskningsfrågeställningarna och resultatet av dessa redovisas i det följande. Revisorsgrupperna 3 och 4 instämmer i de bedömningar och slutsatser som Revisionskontoret gör i rapporten.

Kompletterar stadens insatser de statliga åtgärderna?

Enligt fullmäktiges mål ska stadens insatser komplettera, inte ersätta, de statliga åtgärderna. Men Revisionskontoret anser att det finns en risk för att stadsdelsnämndernas insatser alltmer ersätter arbetsförmedlingens insatser. Revisionskontoret menar därför att det är viktigt att rollfördelningen och samverkan mellan parterna förtydligas.

Samverkar stadsdelsnämnderna med arbetsförmedling och försäkringskassa?

Stadsdelsnämnderna har ingått samverkansavtal och bedriver samverkan med flera olika parter. Revisionskontoret har inte bedömt kvaliteten i denna samverkan men konstaterar, utifrån granskade samverkansavtal, att det finns förbättringsområden och utvecklingsmöjligheter. Detta gäller särskilt samverkan kring personer som inte omfattas av statliga arbetsmarknadsåtgärder.

Följer stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen upp stadens arbetsmarknadsinsatser?
Revisionskontoret konstaterar att nuvarande styrning och uppföljning av ekonomi och verksamhet är bristfällig. Stadsdelsnämndernas insatser bedrivs vanligtvis i projektform. Detta innebär, enligt Revisionskontoret, en risk vad gäller kontinuitet och effektivitet i verksamheten samt försvårar uppföljning, erfarenhetsöverföring och metodutveckling. Revisionskontoret anser att det behövs mer långsiktiga förutsättningar för att komma tillrätta med dessa problem. Revisionskontoret bedömer att det inte är möjligt att rymma en verksamhet med nuvarande omfattning inom ramen för ordinarie budget.

Revisionskontoret understryker att bristen på långsiktighet och avsaknad av övergripande styrning och uppföljning kan bidra till att diskriminerande strukturer stärks, vilket står i motsättning till fullmäktiges mål för integrationspolitiken.

Enligt Revisionskontoret finns ett stort behov av ett stadsövergripande uppföljningssystem och kontoret är därför positivt till att kommunstyrelsen har påbörjat åtgärder för att förbättra styrningen och uppföljningen.

STADSDELSFÖRVALTNINGENS SYNPUNKTER

Vantörs stadsdelsförvaltnings arbetsmarknadsinsatser lämnas vid Arbetsforum Sydost, som förvaltningen bedriver tillsammans med stadsdelsförvaltningarna i Enskede-Årsta, Farsta och i Skarpnäck. Vid Arbetsforum Sydost finns samtliga arbetsmarknadsinsatser som förvaltningen lämnar samlade. Arbetsforum Sydost *kompletterar arbetsförmedlingens insatser* och vänder sig till de sex målgrupper som staden pekar ut för arbetsmarknadsinsatserna. Detta sker till exempel genom insatserna Mobilisering Hälsa och Intensiv Mobilisering. Dessa insatser är inriktade på dem som, på grund av hälso- eller andra skäl, står långt från arbetsmarknaden och insatserna erbjuder dessa personer extra praktiskt stöd. Arbetsforum Sydost samverkar också med flyktingintroduktionen. Genom Arbetsforum Sydost ungdom finns även insatser riktade till målgruppen arbetslösa unga i åldern 18 till och med 24 år.

Den största målgruppen vid Arbetsforum Sydost är dock del- eller heltidsarbetslösa med ekonomiskt bistånd. Under år 2005 hänvisades sammanlagt cirka 450 personer som ansökt om ekonomiskt bistånd till Arbetsforum Sydost. Nya bidragssökande, som bedöms stå till arbetsmarknadens förfogande, ska delta i Arbetsforum Sydosts verksamhet under en vecka innan besök sker hos handläggare på sektionen för ekonomiskt bistånd. Arbetsforum Sydost är en av insatserna för att minska antalet bidragsberoende, i enlighet med stadsdelsnämndernas uppdrag i stadens budget. Arbetsförmedlingen arbetar främst med arbetssökande som är a-kasseberättigade och inte med dem som har ekonomiskt bistånd. Detta har skapat ett behov av insatser för de biståndsbeviljade och de har därför kommit att få ett så stort fokus vid Arbetsforum Sydost jämfört med de andra fem målgrupperna som staden har pekat ut.

Förvaltningen instämmer i att rollfördelningen mellan stadsdelsförvaltning och arbetsförmedling är oklar. Förvaltningen strävar dock efter att successivt tydliggöra den inom olika områden genom att sluta *samverkansavtal* och hålla regelbundna samverkansmöten. Ett exempel där rollfördelningen har blivit överlappande är matchning. Matchning är, som Revisionskontoret framhåller, en uppgift för arbetsförmedlingen. Samtidigt har förvaltningen behov av att erbjuda de som omfattas av förvaltningens arbetsmarknadsinsatser olika åtgärder för att det ska bli ett utflöde av de arbetssökande; förvaltningen ska, som framgår av granskningen, lämna aktiviteter som bidrar till ökad sysselsättningsgrad. Dessutom skiljer sig inriktningen för arbetsförmedlingens matchning från inriktningen för stadsdelsförvaltningens. Arbetsförmedlingen har ett vidare utbud- och efterfråganperspektiv medan stadsdelsförvaltningens matchning i högre utsträckning utgår från den enskildes behov och förutsättningar.

Revisionskontoret kritiserar i sin rapport *styrningen och uppföljningen av arbetsmarknadsinsatserna* och anser att den är bristfällig. Revisionskontoret framhåller också risker för uppföljningen till följd av att en så stor del av verksamheten bedrivs i projektform. Förvaltningen håller dock inte med om denna risk. Under projekttiden, menar förvaltningen, att uppföljningen och utvärderingen snarare kan underlättas genom att verksamheten är tydligt avgränsad från annan verksamhet. Förvaltningen anser också att både ekonomi och verksamhet följs upp i Vantör. Exempelvis, som framgår av stadsdelsnämndens verksamhetsberättelse var det 850 personer från de fyra ingående stadsdelsområdena som deltog vid Arbetsforum Sydosts verksamhet under år 2005. Av dessa deltagare avskrevs 82 procent, varav 54 procent avskrevs på grund av arbete eller studier.

Förvaltningen anser att det finns en svaghet i uppföljningen kring kunskapen om insatsernas effekter. Nuvarande uppföljning lämnar inte svar på om insatserna vid Arbetsforum Sydost bidragit till resultatet som uppföljningen visar på eller om det förklaras av annat (exempelvis förändringar på arbetsmarknaden). Bristen på utvärderingar av insatsernas effekter är en svaghet som är gemensam inom staden. Stadens FoU-enhet genomför dock våren 2006 en studie av arbetsmarknadsinsatserna vid några av stadsdelsförvaltningar, bland annat i Vantör. En utvärdering kommer att göras av Vantörs kompetensfondsprojekt Arbetsforum Sydost innan projektet avslutas 2006-12-31.

En annan svaghet i uppföljningen är, enligt förvaltningen, att jämförbarheten mellan stadsdelsförvaltningarna är låg. Det senare hör bland annat ihop med att förvaltningarna kategoriserar och kodar de biståndssökande olika. Exempelvis redovisar vissa stadsdelsförvaltningarna samtliga SFI-studerande som arbetslösa medan andra följer kodningen enligt ärendehanteringssystemet Paraplyt och redovisar dem som SFI-studerande.

Förvaltningen anser att det är angeläget att stadens uppföljning och utvärdering av arbetsmarknadsinsatserna utvecklas. I detta sammanhang är det viktigt att stadsdelsgränserna inte blir ett hinder för uppföljningen och utvärderingen.

Omflyttningen inom staden är tämligen hög; cirka 14 procent av befolkningen flyttade från Vantör år 2003. Detta får betydelse för utvärderingen av insatsernas effekter. När en person byter stadsdelsområde bryts uppföljningen av eventuella insatserna som denne har tagit emot. Ett stadsdelsområde kan ha ett högt antal mottagare av arbetsmarknadsinsatser men om områdets omsättning samtidigt är hög behöver de höga arbetslöshetstalen inte betyda att arbetsmarknadsinsatserna inte är framgångsrika. Individerna kanske flyttar sedan de väl har fått ett arbete. Förvaltningen anser därför att stadens gemensamma uppföljning bör fånga betydelsen av omflyttningen så att uppföljningen ger en god grund för att visa på var resurser behövs. Därigenom kan en ökad segregation motverkas.

Revisionskontoret lyfter fram behovet av att skapa en långsiktighet i arbetsmarknadsinsatserna. Denna långsiktighet har förvaltningen skapat genom att bedriva Arbetsforum Sydost tillsammans med tre andra stadsdelsförvaltningar. Driften av basverksamheten, såsom hyra och kostnader för den ordinarie personal som varje ingående stadsdelsförvaltning har placerad vid Arbetsforum Sydost, bekostas av nämndernas ordinarie budgetar. Projektmedel används för att pröva olika metoder inom den ram som Arbetsforum Sydost erbjuder. Kombinationen av ordinarie budget och projektmedel är således viktig för att kunna förena utvecklingsinsatser med långsiktighet.

Som framgår av Revisionskontorets rapport har andelen verksamhet som bekostas av ordinarie budget ökat mellan år 2004 och 2005. Sett över en något längre period har utvecklingen varit enligt tabellen nedan. Verksamheten som har bedrivits med ordinarie budget har haft ungefär samma omfattning mätt i miljoner kronor under fyraårsperioden nedan. Denna verksamhet har kompletterats med verksamhet finansierad med projektmedel, vilken har haft varierande omfattning. Genom kompetensfonden och Stadsdelsförnyelsen öppnades möjligheter för förvaltningen att utveckla verksamheten och för att under en period pröva olika arbetsätt.

	Utfall 2002 Mnkr (%)	Utfall 2003 Mnkr (%)	Utfall 2004 Mnkr (%)	Utfall 2005 Mnkr (%)
Ordinarie budget	5,3 (84%)	5,3 (68%)	5,0 (41%)	7,3 (45%)
Projektfinansierat	1,0 (16%)	2,5 (32%)	7,2 (59%)	8,9 (55%)

Den verksamhet som bedrivs, oavsett om den bedrivs med projektmedel eller ordinarie budget, utgår från förvaltningens uppdrag och målsättningar. Finansiering med projektmedel blir aktuell i de fall där det är en ny metod som ska prövas innan den implementeras i den ordinarie verksamheten eller i de fall där det är frågan om en tillfällig verksamhet. Förvaltningen anser därför att det är positivt om en verksamhet eller en metod som har drivits i projektform övergår i ordinarie verksamhet, om det har visat sig att den är välfungerande.

Förvaltningen föreslår att nämnden åberopar detta tjänsteutlåtande som sitt yttrande över granskningsrapporten. Förvaltningen föreslår också att nämnden godkänner beredningen av skrivelsen ”Arbetsmarknadsprojekt, medel och uppföljning”.

BILAGOR

1. Rapport Stadsdelsnämndernas insatser för arbetslösa
2. Skrivelse Arbetsmarknadsprojekt, medel och uppföljning